

МЕРМЕРЕН КОМБИНАТ АД

Бр.

01-5838/1

27-12-2024

год.

Прилеп

**Годишен извештај на
внатрешната
ревизија за периодот
01.01.2024-31.12.2024**

ДЕКЕМВРИ 2024

Мермерен Комбинат АД - Прилеп
Изработил: Анета Тркалеска

MERMEREN
Kombinat

[1] 01-5838/1 [2024]

Содржина

1. Вовед.....	3
2. Цел на полугодишниот извештај.....	4
3. Спроведени ревизии за период од јануари 2024 до декември 2024.....	4
4. Оцена на планираното време за контрола и евентуалното отстапување.....	5
5. Наоди и предложени мерки на службата за внатрешна ревизија.....	6
6. Информации за извршени други активности.....	12
7. Оценка на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна ревизија.....	12
8. Мислење.....	14

1. Вовед

Службата за внатрешна ревизија во Мермерен Комбинат АД – Прилеп функционира како независен организационен дел на Друштвото и годишниот план за работа на службата за 2024 година е одобрен со Одлука на Одбор на директори на ден 26.01.2024 год.- 02/292/1. Основна цел на внатрешната ревизија е да врши проверка на усогласеноста на интерните акти и процедури со позитивните законски прописи, регулативата, воспоставените стандарди, како и оцена на системите за внатрешни контроли и управувањето со ризиците. Внатрешната ревизија обезбедува независно и објективно мислење до органите на Друштвото за ефикасноста на воспоставените внатрешни контроли и за адекватноста на системите за управување со ризиците.

Вршењето на внатрешната ревизија е во согласност со барањата на Законот за трговски друштва (“Службен весник на Р.Македонија” бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18 и 120/18 и “Службен весник на Р.С.Македонија” бр. 290/20 и 215/21).

Врз основа на член 415-в; точка 1 и 3 од Законот за Трговски друштва и донесена одлука од страна на Одборот на директори на Друштвото за организирање на Службата за внатрешна ревизија на Мермерен Комбинат АД – Прилеп, службата поднесува полугодишен извештај за периодот од 01.01.2024 до 31.12.2024 година за своето работење.

Ревизорските методи коишто беа употребени во текот на ревизијата се следниве: статистичка контрола и метод на статистички примерок или целосна контрола, набљудување на процесите, непосреден увид во документацијата и извештајни форми од информатичкиот систем, интервјуа со непосредни извршители, вработени, раководители на сектори итн.

2. Цел на полугодишниот извештај:

Обезбедување на навремени информации за потребата, придобивките и подобрувањето на ефикасноста, економичноста и ефективноста на Друштвото од функционирање на внатрешната ревизија.

Полугодишниот извештај за работењето на службата за внатрешна ревизија ги содржи следните информации:

- ✓ Опис на извршените ревизии на работењето на Друштвото;
- ✓ Оцена на адекватноста и ефикасноста на системите за внатрешна контрола;
- ✓ Наоди и предложени мерки на службата;
- ✓ Оцена на планираното време за контрола и евентуалното отстапување;
- ✓ Информации за извршени други активности.

Во текот на реализирање на своите активности, службата за внатрешна ревизија првенствено и единствено се раководеше од целите да обезбеди независна и објективна оцена на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна контрола, како и на адекватноста на воспоставените процедури на Друштвото, нивна усогласеност при тековното работење и во рамки на законската регулатива.

3. Спроведени ревизии за период од јануари 2024 до декември 2024

Во Полугодишниот извештај за работењето на внатрешната ревизија за период од јануари 2024 до декември 2024 година се спроведени следните ревизии според усвоениот План за Внатрешна ревизија за 2024 година:

- Првата ревизија е спроведена во секторот набавки во период од 15.04.2023 до 15.04.2024 год.и извршена е проверка и контрола на препораките и корегираниите интерни кодови на артиклите според претходен ревизорски извештај, 01-Извештај-сектор Набавки со арх.број: 01-1778/1 од 24.04.2023 и утврдените неправилности во однос на дупли шифри на артикли, артикли кои имаат повеќе или помалку бројки во формирањето на кодот, артикли кои немаат опис и соодветно не се именувани и други артикли со откриени неправилности во секторот набавки во магацинот во рудник Сивец и во магацинот во преработка.

- Втората ревизија е спроведена во секторот сметководство и секторот продажба во период од 01.01.2024 до 30.04.2024 год. и извршена е проверка на сите купувачи на гранулат со кои секторот за продажба работел од 01.01.2024 до 31.03.2024 и да се утврди дали сите побарувања се наплатени во соодветниот рок за наплата во согласност со процедурите и упатствата за работа.
- Третата ревизија е спроведена во секторот сметководство и секторот одржување во период од 01.01.2024 до 30.06.2024 год. и извршена е проверка на сите услуги за одржување и заштита од групата 413 – Услуги за одржување и заштита и дали истите се зголемени или намалени во 2024 година во однос на 2023 година во временски период од 01.01.2023 – 30.06.2023 и 01.01.2024 – 30.06.2024.
- Четвртата ревизија е спроведена за проверка на дадените препораки од екстерните аудитори за ИМС и ИСО стандардите и дали истите се реализирани.
- Петтата ревизија е спроведена во секторот одржување со цел да се идентификуваат сите видови хидраулични црева евидентирани на MOMO00999 и да се формираат нови кодови за сите црева во согласност со процедурите на работа.

4. Оцена на планираното време за контрола и евентуалното отстапување

Службата ги спроведе планираните ревизии на деловните процеси во секторите на Друштвото во рамките на расположливото време и без поголеми отстапувања од времето планирано за контрола со Годишниот план за работа на Службата.

Оценка за планираното време е дека истото е целосно усогласено со годишниот план.

5. Наоди и предложени мерки на службата за внатрешна ревизија

1. Проверка на исправноста на интерните кодови и нивното име – опис на артиклите во Секторот набавки во магацин – рудник Сивец/ Фабрика	
број на извештај	Бр.:01-2024
Наод и мислење	Во секторот набавки во магацинот Сивец и преработка постои разумно уверување за усогласеност на работењето во рамките на законот, напредно ниво на ажурност и добра интерна контрола од страна на органот на управување, со исклучок на изолираните примери. Периодично да се проверуваат артиклите кај кои се утврдени неправилности и да се отстранат - останати се уште 33 артикли кои треба да се проверат до март 2025
препораки со предложени мерки	прва препорака беше да се блокираат дуплите шифри кај оние каде што на две или три шифри има количина, да се искористи и потроши количината на нула, а потоа едната (двете) шифра да се блокира, при што утврдено е следното: останатите се 6 дупли кодови кои се со количина и не може да се блокираат, се додека не биде потрошена количината. втора препорака беше на артиклите кои имаат повеќе или помалку бројки по потрошувањето на залихата да се блокира кодот и со нова набавка да се отвори нов код; Останати се 3 кодови со количина и не може да се блокираат, се додека не биде потрошена количината. И направена е повторна грешка и извршена набавка на погрешна шифра – МОСТ7020 со прием бр.PRIEM24/00059 на 23.01.2024. трета препорака беше сите кодови кои немаат име да се дефинираат доколку треба да се користат или да се блокираат ако не требаат. Сите артикли кои се напишани со општо име да се додефинираат и дообјаснат подобро со точни каталошки бројки или димензии, или да се отворат нови

	кодови; Останати се 18 кодови со количина и не може да се блокираат, се додека не биде потрошена количината. четвртата препорака: Кај артиклите со стари кодови кои имаат количина да им се префрли количината на новоформиран код соодветен за артиклот, а потоа старите кодови да се блокираат. Исто така, на ново формираните погрешни кодови со количина, да им се најде соодветно решение, да се сторнираат или да им се отвори нов код, или пак, по потрошување на залихата и сведување на нула да се блокираат и да им се отворат соодветни нови кодови; Завршено и спроведено во целост според известување бр.01-1654/1 од 13.04.2023 год.
статус	делумно имплементирано

2. Проверка на сите домашни и странски купувачи на гранулат во првите три месеци од 2024 и наплатата на побарувањата	
број на извештај	Бр.:02-2024
Наод и мислење	Во секторот сметководство и секторот продажба постои разумно уверување за усогласеност на работењето во рамките на законот, напредно ниво на ажурност и добра интерна контрола од страна на органот на управување. По проверка на вкупно 305 фактури, од кои 59 фактури се од домашен пазар, а останатите 246 се од странски пазар и тоа: од Албанија има 223 фактури, од Косово има 14 фактури и од Србија има 9 фактури за временски период од 01.01.2024 до 31.03.2024 констатирано е дека нема ненаплатени побарувања.
препораки со	Од спроведената проверка на целокупната документација на продажба на гранулат од 01.01.2024 до 31.03.2024 година и сите купувачи на гранулат со кои АД - Мермерен Комбинат работел од 01.01.2024 до

предложени мерки	31.03.2024 година и нивната наплатата се утврди дека немаме ненаплатени побарувања за овај период и дека нема други неправилности во однос на продажбата и нивната наплата. Препорака: - еден од интерните документи кои се користат во процесот на продажба - Налог за товарење – рачен, кој се издава за камионот, кој потоа оди за утовар и се товари со потребниот тип на гранулат – издаден од Операторот на вагата треба да се нумерира со соодветниот број според 2-КД-01 – Процедурата за контрола на документи и 3-КД-01 – Упатство за изглед и индетификација на документи. Потоа, откако соодветно ќе се нумерира, истиот тој Налог за товарење, треба да се додаде со Анекс на процедурите и упатствата каде што се спомнува овој интерен документ.
статус	имплементирано

3. Проверка на на сите услуги за одржување и заштита од групата 413 – Услуги за одржување и заштита во првите шест месеци од 2024 година во однос на првите шест месеци од 2023 година

број на извештај	Бр.:03-2024
Наод и мислење	Во секторот сметководство и секторот одржување постои разумно уверување за усогласеност на работењето во рамките на законот, напредно ниво на ажурност и добра интерна контрола од страна на органот на управување. Имено: - 41300 - Услугите за одржување на недвижности, постројки и опрема – се зголемени во 2024 година за 579.323 илјади во однос на 2023 година заради различната потреба од различен тип на сервисери за потребите на различните групи на машини кои ги има во фирмата;

	- 41304 - Услуги за одржување на софтвер и веб страна се исти во првите шест месеци од 2024 година во однос на 2023 година; - 41306 - Услуги за сервис и одржување на моторни возила – се зголемени во 2024 година за 11.913 илјади во однос на 2023 година, заради различниот тип на дефекти и трошоците за нивното отклонување на различните моторни возила кои ги има во фирмата; - 41307 - Услуги за заштита и унапредување на работна и животна средина – незначително се намалени во 2024 година за 12.659 илјади во однос на 2023 година, заради различните технички извештаи за машините кои се изведуваат во различен период од годината и испитувања кои се применуваат за заштита на животната средина, а кои се изведуваат во различен временски период, пр. некои еднаш годишно, некои на три години и сл. - 41308 - Услуги за обезбедување на имот – се зголемени во 2024 година за 123.506 илјади во однос на 2023 година, бидејќи е склучен договор бр.03-1010/2 со Рубикон Секјурити ДООЕЛ Прилеп, нова фирма за обезбедување од 01.01.2024 и дополнително зголемување на цената на услугата од 01.04.2024 година.
препораки со предложени мерки	Да се прават поголеми контролни и превентивни прегледи на машините, опремата, моторните возила од самите оператори, како и од секторот одржување за да се утврди дефектот порано и со помали трошоци се отклони истиот, отколку да настане поголем дефект за чие отклонување ќе треба да се направат поголеми трошоци.
статус	имплементирано

4. Проверка и контрола на сите мерки кои се дадени како препорака и се утврдени од екстерната проверка на ИМС од страна на екстерните аудитори во рудникот Сивец и во фабрика	
број на извештај	Бр.:04-2024
Наод и мислење	Во согласност со ИМС и ИСО стандардите постои разумно уверување за усогласеност на работењето во сите сектори во рамките на законот, напредно ниво на ажурност и добра интерна контрола од страна на органот на управување. Имено, дадени се 4 препораки од екстерните аудитори, од кои: - Првата препорака е целите кога се воспоставуват да се дефинира кој е одговорен за исполнување на целта и рок до кога да се заврши целта; - Втората препорака е да се направи план за заменски работни позиции; - Третата препорака е боците под притисок во секторот одржување да бидат на соодветно место и врзани; - Четврта препорака е редовно да се организираат состаноци во врска со БЗР.
препораки со предложени мерки	Првите две препораки не се спроведени, бидејќи треба да се разговара подетално со топ менаџментот и да се донеси одлука од Одборот на Директори. Третата е спроведена во целост и четвртата е делумно спроведена, бидејќи се организираат месечни усни состаноци.
статус	Делумно имплементирано

5. Проверка на артиклот МОМО00999 – ЦРЕВО ХИДРАУЛИЧНО, односно идентификување на сите видови хидраулични црева	
број на извештај	Бр.:05-2024
Наод и мислење	Во секторот одржување постои разумно уверување за усогласеност на работењето во рамките на законот, напредно ниво на ажурност и добра интерна контрола од страна на органот на управување. Имено: - Во нашата евиденција сите хидраулични црева се евидентираат на еден код МОМО00999 – ЦРЕВО ХИДРАУЛИЧНО, притоа што се собираат различните вредности по кои се набавени цревата и се делат со моменталната количина на црева што постојат на залиха и на тој начин се добива некоја просечна цена, по која понатаму цревата се раздолжуваат сметководствено. На овој начин се добива нереална цена за цревата и затоа се препорачува да се отворат неколку нови основни кодови за различните хидраулични црева со цел да имаме пореална цена и поточно прикажување на различниот тип на хидраулични црева.
препораки со предложени мерки	Со цел да се добие пореален трошок при сметководственото книжење на цревата, во консултација со превентивното одржување, дадена е препорака да се изврши поедноставна поделба на цревата и отворање на почетни три кодови во однос на разграничување на цената на цревата на три групи: ✓ Прва група – хидраулични црева до 3/4" цол; ✓ Втора група – хидраулични црева од 3/4" цол до 1,5" цол; ✓ Трета група – хидраулични црева над 1,5" цол.
статус	не е имплементирано

6. Информации за извршени други активности

Во текот на 2024 година, службата за внатрешна ревизија ги изврши и следните активности:

- Спроведување на предложените мерки од екстерниот аудит за ИСО ИМС и дадените препораки од екстерните аудитори од 2023/2024 година;
- Спроведување на интерен аудит за ИСО ИМС во сите сектори во рудник Сивец и во преработка од 17.06.2024 до 19.06.2024;
- Контрола и корекција на внесените дневни картони на вработените од рудник Сивец и фабрика во Microsoft Dynamics NAV и изработка на месечни извештаи за товареното количество на отпаден материјал од дамперите, за дневна количина на исечени м² на дијаманските жичани пили, за дневна количина на избушени метри на дупчачките машини и за дневна количина на исечени метри на фантините;
- Повремено обезбедување на независни и објективни советодавни услуги за одредени прашања на барање на менаџментот;

7. Оценка на адекватноста и ефикасноста на системите за внатрешна контрола

Внатрешната контрола претставува континуиран процес кој се спроведува од раководството и вработените на Друштвото и е воспоставен да обезбеди разумна сигурност за постигнување на целите. Системот на внатрешна контрола постојано се менува и прилагодува зависно од промените во законската регулатива, измените во технологијата на одредени процеси или системи и затоа претставува значајна компонента при управувањето и поставувањето на сигурна и стабилна основа за функционирањето на Друштвото.

Внатрешната ревизија при евауација на адекватноста и ефикасноста на системот на интерна контрола во ревидираните процеси и активности во текот на 2024 година се раководеше да направи анализа и оценка на најзначајните компоненти и цели на системите на интерна контрола и тоа:

- Дали ревидираните процеси или активности се регулирани со интерни политики и во колкав степен;

- Дали интерните политики и процедури се во согласност со законската регулатива;
- Дали ја воспоставува адекватната поделба на овластувањата и одговорностите на вработените во организационите единици;
- Дали ревидираните процеси се поддржани со адекватен информатички систем;
- Дали системот на интерна контрола овозможува препознавање и проценка на најзначајните ризици на кои е изложено Друштвото.

8. Мислење

Идентификуваните наоди врз основа на извршените поединечни ревизии во период од јануари 2024 до декември 2024, предвидени со Годишниот план за внатрешна ревизија, се со низок ранг на важност и севкупната оценка е добра. Внатрешната ревизија го потврдува стекнатото разумно уверување дека интерниот контролен систем во најголем дел е адекватно имплементиран во насока на минимизирање на значајните материјални ризици кои се карактеристични за работењето на дејностите на Друштвото и во насока на ефикасно и доследно спроведување на законската регулатива и деловната политика на Друштвото.

Генерална констатација е дека деловните процеси сеуште се со недоволна системска поддршка, висок степен на мануелна изработка на прегледи, извештаи и сл., за што треба да се изнајде соодветно решение, во интерес на подобрување и унапредување на работењето и обезбедување на значително поквалитетен, поефикасен и поекономичен систем на внатрешна контрола на целокупното работење на Друштвото.

Идентификуваните слабости во системот на интерни контроли се предмет на континуирани надградби и подобрувања согласно дадените препораки, а ќе бидат предмет на контрола и при следните ревизии на овие процеси.

Дата:
27.12.2024

Изработил:
Анета Тркалеска

